

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини

«УЗГОДЖЕНО»
Гарант освітньої-професійної
програми «Медсестринство»
“30 ” серпня 2024 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова вченої ради Навчально-
наукового медичного інституту
Протокол від “30”серпня 2024 р.
№1

СИЛАБУС

«Інструментальні методи функціональної діагностики, лабораторні дослідження»

обов'язкова навчальна дисципліна

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	22 Охорона здоров'я
спеціальність	223 Медсестринство
спеціалізація	01 Медсестринство
освітньо-професійна програма	Медсестринство
кваліфікація освітня	бакалавр з медсестринства
кваліфікація професійна	сестра медична /брат медичний
освітньо-професійна програма	Медсестринство
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення навчальної дисципліни	III курс, VI семестр

«УХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри
пропедевтики внутрішньої медицини
Протокол від 28.08.2024 р. №1

Полтава – 2024 р.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	к.мед., доцент Шуть Світлана Володимирівна д.мед.н , проф. ЧЕКАЛІНА Наталія Ігорівна
Профайл викладача (викладачів)	https://prop-intmed.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532)688390 (0532) 532576
E-mail:	propedevtika_simmed@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://prop-intmed.pdmu.edu.ua

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3 /90, із них:

Лекції (год.) – 10

Практичні (семінари) (год.) – 26.

Самостійна робота (год) - 54.

Вид контролю - підсумковий модульний контроль

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни «Інструментальні методи функціональної діагностики, лабораторні дослідження» Модуль 1. Інструментальні методи функціональної діагностики, лабораторні дослідження» визначається системою вимог відповідно до норм законодавства України щодо академічної доброчесності, Статуту, положень ПДМУ та інших нормативних документів.

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і студенти діють відповідно до:

- «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті»;
 - «Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету»;
 - «Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету»;
 - «Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;
 - «Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті»;
 - «Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;
 - «Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти ПДМУ»;
 - «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти та ін.
- (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-dokumenty>)

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Дисципліна «**Інструментальні методи функціональної діагностики, лабораторні дослідження**» є нормативною і відноситься до фахової підготовки здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія галузі знань 22 Охорона здоров'я освітня кваліфікація: бакалавр фізичної терапії, ерготерапії включає вивчення та формування у здобувачів освіти професійних вмінь та дій в проведенні та інтерпретації інструментальних та лабораторних методів дослідження.

Професійні вміння з дисципліни формуються шляхом засвоєння теоретичних знань та відпрацювання практичних навичок медичних досліджень, лікувально-профілактичної та санітарно-профілактичної допомоги, першої термінової медичної допомоги при гострих захворюваннях і нещасних випадках.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є підготовка фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з порушеннями функцій органів та систем, зокрема, опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук. Особлива увага у викладенні дисципліни приділяється питанням контролю основних життєвих показників пацієнта, якості проведення реабілітаційної допомоги.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни «Інструментальні методи функціональної діагностики, лабораторні дослідження» як навчальна дисципліна ґрунтується на дисциплінах: «Анатомія людини», «Фізіологія», «Основи екології та профілактичної медицини», «Основи медсестринства», «Громадське здоров'я та громадське медсестринство», «Ріст та розвиток людини», «Медична та соціальна реабілітація» та інтегрується з дисциплінами «Клінічне медсестринство в педіатрії», «Клінічне медсестринство в хірургії», «Клінічне медсестринство в інфекційній клініці та епідеміології», «Охорона праці в галузі», «Клінічна фармакологія з токсикологією», «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини», «Українська мова (за професійним спрямуванням).

Мета та завдання :

-метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних, компетентних фахівців у галузі охорони здоров'я, що володіють методами обстеження та діагностики пацієнтів для виявлення захворювань внутрішніх органів, з умінням надання їм медичної допомоги;

- основними завданнями вивчення дисципліни є :

- визначення етіологічних та патогенетичних факторів найбільш поширених захворювань внутрішніх органів;
- складання плану обстеження хворого та аналіз даних лабораторних та інструментальних обстежень при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів ;
- вивчення новітніх методів дослідження та лікування ;
- тактика ведення (рекомендації стосовно режиму, дієти, лікування) хворого при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів та їх ускладненнях;
- діагностувати та надавати домедичну допомогу при невідкладних станах;

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

– **інтегральна:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що передбачає застосування

певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні:

- ☐ Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ☐ Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні:

- ☐ Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.
- ☐ Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
- ☐ Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

- ☐ Проводити діагностику згідно спеціалізації 223.01 Медсестринство: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.
- ☐ Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду
- ☐ Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження (за списком 8).
- ☐ Належно вести відповідну медичну документацію.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- як накладати електроди для реєстрації ЕКГ у стандартних та додаткових відведеннях та проводити запис ЕКГ;
- як розшифровувати ЕКГ, критерії норми за ЕКГ та ознаки її змін в умовах серцево-судинної патології;
- методи обстеження хворих із застосуванням ЕКГ (добове Холтерівське моніторування ЕКГ, його різновиди);
- як підготувати хворого та зняти спірографію;
- підготовка та проведення УЗД внутрішніх органів;
- показання до проведення ФГДС, рентгенологічного обстеження органів ШКТ.

вміти

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- демонструвати техніку реєстрації ЕКГ у основних та додаткових відведеннях;
- визначати основні патологічні стани серцево-судинної системи за даними ЕКГ;
- виявляти загрозливі для життя стани за даними ЕКГ, спірографії, ФГДС, рентгенологічного та УЗД внутрішніх органів;

- демонструвати вміння спілкування з хворим, створення умов психологічного комфорту для успішного проведення дослідження та надання подальшої допомоги.
- демонструвати вміння проведення та аналізу функціональних та лабораторних обстежень внутрішніх органів у пацієнтів.
- оцінити стан здоров'я людини ;
- планувати та надавати допомогу пацієнтам/клієнтам у різні періоди життя ;
- оцінювати та коректувати індивідуальні плани догляду за пацієнтом/клієнтом в різні вікові періоди;
- співпрацювати з особами, що доглядають за пацієнтом/клієнтом, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками в процесі вмирання пацієнта;
- визначати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, характер харчування при лікуванні захворювань;
- аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо діагнозу хворого;
- дотримуватись правил асептики, антисептики та інфекційної безпеки при виконанні маніпуляцій та процедур, при різних видах переміщення та транспортування пацієнта/клієнта;
- проводити профілактичні заходи, спрямовані на збереження і зміцнення здоров'я пацієнта та профілактику захворювань;
- інформувати пацієнта про ці заходи та ефективно навчати пацієнта і членів його родини (оточення) принципам здорового способу життя та профілактики різних захворювань;
- визначати можливі прояви побічної дії та симптоми передозування медикаментів, методи їх попередження і лікування;
- враховувати особливості фармакокінетики та фармакодинаміки медикаментів при компромісній функції різних органів та систем;
- інтерпретувати результати додаткових методів дослідження;
- надавати невідкладну допомогу при гострих та термінальних станах.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Інструментальні методи функціональної діагностики, лабораторні дослідження»	
1	Основні методи обстеження патології серцево-судинної системи: інструментальні та лабораторні методи дослідження при захворюваннях серцево-судинної системи. Електрокардіографія. Фізіологічні та фізичні аспекти ЕКГ, правила реєстрації, аналіз отриманих даних. Ехокардіографія, фізичні аспекти ехокардіоскопії. Велоергометрія. Коронарографія. Холтеровське моніторування ЕКГ. Біохімічні методи дослідження.	2
2	Основні методи обстеження патології дихальної системи: інструментальні та лабораторні методи дослідження при захворюваннях дихальної системи. Інструментальні методи дослідження дихальної системи (спірографія, ФГ, рентгенографія, КТ, МРТ	2

	органів дихання). Оцінка функціонального стану дихальної системи.	
3.	Основні методи дослідження патології шлунково-кишкового тракту (лабораторні, інструментальні методи дослідження, показання , протипоказання до проведення дослідження)	2
4	Основні методи обстеження пацієнтів з захворюваннями сполучної тканини . (лабораторні, інструментальні методи дослідження, показання , протипоказання до проведення дослідження)	2
5	Інструментальні та лабораторні методи дослідження сечовидільної системи. (лабораторні, інструментальні методи дослідження, показання , протипоказання до проведення дослідження)	2
	Разом	10

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті
Не передбачено

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Інструментальні методи функціональної діагностики, лабораторні дослідження»	
1	Інструментальні та лабораторні методи дослідження при захворюваннях серцево-судинної системи. Електрокардіографія. Фізіологічні та фізичні аспекти ЕКГ, правила реєстрації., аналіз отриманих даних.	4
2	Ехокардіографія, фізичні аспекти ехокардіоскопії. Велоергометрія. Коронарографія. Холтеровське моніторування ЕКГ. Лабораторні методи дослідження (біохімічні та загальноклінічні методи дослідження).	2
3	Інструментальні та лабораторні методи дослідження при захворюваннях дихальної системи. Інструментальні методи дослідження дихальної системи (спірографія, ФГ, рентгенографія, КТ, МРТ органів дихання). Оцінка функціонального стану дихальної системи.	2
4	Лабораторні методи обстеження дихальної системи (ЗАК, біохімія крові, дослідження харкотиння, плевральної рідини)	2
5	Інструментальні та лабораторні методи дослідження при захворюваннях шлунково-кишкового тракту. Інтерпретування даних ФГДС, ФКС. УЗ методи дослідження. Неінвазивні методи оцінки фіброзу печінки.	2

6	Лабораторні методи обстеження патології шлунково-кишкового тракту (ЗАК, біохімія крові, дослідження дуоденального вмісту, шлункового соку, методи діагностики <i>H.pylori</i>)	2
7	Інструментальні методи дослідження при захворюваннях сечовидільної системи. Інтерпретування даних дослідження. (УЗД дослідження, рентгенографічні методи дослідження, підготовка хворих в стаціонарних та амбулаторних умовах)	2
8	Лабораторні методи дослідження при захворюваннях сечовидільної системи. Інтерпретування даних дослідження. Загальноклінічні, біохімічні методи дослідження. Підготовка хворого до обстеження.	2
9	Інструментальні та лабораторні методи дослідження при захворюваннях сполучної тканини. Рентгенологічні методи дослідження пацієнтів ревматологічного профілю. МРТ дослідження. Основні лабораторні методи дослідження, інтерпретація.	2
10	Лабораторні методи дослідження. Пацієнтів із захворюваннями сполучної тканини (загальний аналіз крові, біохімічний аналіз). Підготовка хворого до обстеження.	2
11	Інструментальні методи дослідження патології ендокринної системи (ультразвукові, рентгенологічні). Підготовка хворого до обстеження.	2
12	Лабораторні методи дослідження при захворюваннях ендокринної системи. Інтерпретування даних дослідження. ПМК.	2
	Разом	26

Самостійна робота

№п/п	Зміст	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	26
	Самостійне опрацювання тем: - Методи дослідження щитоподібної залози. - Підготовка хворих до рентгенологічного обстеження при захворюваннях внутрішніх органів. - Неінвазивні методи дослідження (ЕКГ, ехокардіографія, УЗД внутрішніх органів, щитоподібної залози). - Додаткові відведення в ЕКГ	4 4 4 4
2	Опанування практичними навичками з функціональної діагностики, в т.ч. на фантомах	12
	Разом	54

Індивідуальні завдання

1. Проведення реєстрації ЕКГ.

2. Особливості обстеження, спостереження та догляду за пацієнтами з проблемами травлення (Скласти рекомендації).
3. Особливості обстеження, спостереження та догляду за пацієнтами з патологією ендокринної системи.
4. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення із доповіддю на практичному занятті.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю

1. Інструментальні та лабораторні методи дослідження при захворюваннях серцево-судинної системи. Електрокардіографія. Фізіологічні та фізичні аспекти ЕКГ, правила реєстрації, аналіз отриманих даних.
 2. Ехокардіографія, фізичні аспекти ехокардіоскопії. Велоергометрія. Коронарографія. Холтеровське моніторування ЕКГ. Біохімічні методи дослідження.
 3. Інструментальні та лабораторні методи дослідження при захворюваннях дихальної системи.
 4. Інструментальні методи дослідження дихальної системи (спірографія, ФГ, рентгенографія, КТ, МРТ органів дихання). Оцінка функціонального стану дихальної системи.
 5. Інструментальні та лабораторні методи дослідження при захворюваннях шлунково-кишкового тракту. Інтерпретування даних ФГДС, ФКС. УЗ методи дослідження. Неінвазивні методи оцінки фіброзу печінки.
 6. Лабораторні методи обстеження патології шлунково-кишкового тракту (ЗАК, біохімія крові, дослідження дуоденального вмісту, шлункового соку, методи діагностики *H.pylori*)
 7. Інструментальні методи дослідження при захворюваннях сечовидільної системи. Інтерпретування даних дослідження
 8. Лабораторні методи дослідження при захворюваннях сечовидільної системи. Інтерпретування даних дослідження.
 9. Інструментальні та лабораторні методи дослідження при захворюваннях сполучної тканини.
- Рентгенологічні методи дослідження пацієнтів ревматологічного профілю. Остеосцинтиграфія. МРТ дослідження .
10. Лабораторні методи дослідження. Пацієнтів із захворюваннями сполучної тканини (загальний аналіз крові, біохімічний аналіз).
 11. Інструментальні методи дослідження патології ендокринної системи (ультразвукові, рентгенологічні).
 12. Лабораторні методи дослідження при захворюваннях ендокринної системи. Інтерпретування даних дослідження.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

1. Техніка миття рук перед проведенням процедур.
2. Правила підготовки електрокардіографа до роботи.
3. Підготовка хворого до проведення ЕКГ.
4. Техніка накладання електродів при виконанні стандартної ЕКГ.
5. Особливості накладання електродів при виконанні стандартної ЕКГ при відсутності однієї з кінцівок.
6. Техніка накладання електродів при виконанні ЕКГ за Небом.
7. Техніка накладання електродів при виконанні ЕКГ за Слопаком.
8. Техніка знаття електрокардіограми.
9. Техніка визначення частоти, глибини, ритму дихання,
10. Техніка вимірювання артеріального тиску.
11. Підготовка хворого до холтеровського моніторування.

12. Техніка накладання електродів при виконанні холтерівського моніторування.
13. Техніка оцінки функціонального стану пацієнта: загальні принципи
14. Техніка дослідження пульсу на променевій артерії,
15. Правила підготовки хворого до спірографії.
16. Техніка проведення спірографії.
17. Підготовка хворого до проведення ультразвукового дослідження (загальні положення).
18. Підготовка хворого до проведення ультразвукового дослідження черевної порожнини.
19. Підготовка хворого до проведення ультразвукового дослідження заочеревинного простору.

Методи навчання.

- вербальні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види вправлення, практика).
- активні (аналіз конкретних ситуацій, презентації, тематичні дискусії)

Форми та методи оцінювання:

вхідний контроль знань;
поточне оцінювання;
формувальне оцінювання;
підсумковий модульний контроль;

Система поточного та підсумкового контролю

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляється оцінка за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням наступних критеріїв оцінювання для

дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичними вказівками для вивчення тем.

Студент отримує:

- «відмінно» – студент володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, так і тестового контролю. Добре орієнтується в предметній термінології. Чітко формулює відповіді на поставлені запитання. Практична робота виконується в повному обсязі.
- «добре» – студент володіє знаннями в обсязі не менш ніж 75 – 89%, допускає несуттєві помилки, які виправляє, відповідаючи на запитання. Під час виконання тестових завдань відповідає на 75% питань. Практична робота виконана в повному обсязі, допускаються незначні помилки.
- «задовільно» – студент володіє знаннями по темі в обсязі не менше 60 – 74%, під час тестування відповідає не менш ніж на 60% запитань. Відповіді недостатньо точні, навідні запитання їх не корегують. Практичну роботу виконано не в повному обсязі.
- «незадовільно» – студент не засвоїв необхідний мінімум знань з теми заняття та тестування в межах 59%. Нездатний відповідати на навідні запитання, оперує неточними формулюваннями. Завдання тестового контролю виконані менш ніж на 59%. Практичними навичками не володіє.

Виставленні за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали після заняття, що

передує підсумковому модульному контролю.

Відповідність середнього балу поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою сумарній оцінці поточної успішності за модуль Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти можна знайти за посиланням

https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMO6RVrpAGYuKpw1JoSJJaApmMMMwbKdxON9FC2hu.pdf

Оцінка за іспит відповідає шкалі:

Оцінка «5» – 80-71 бал;

Оцінка «4» – 70-61 бал;

Оцінка «3» – 60-50 балів;

Оцінка «2» – менше 50 балів.

Оцінка з дисципліни

Оцінка з дисципліни виставляється цикловою комісією за традиційною (національною) 4-бальною шкалою на підставі середньої кількості балів за теми модуля, що передбачені програмою дисципліни. Оцінка з дисципліни не виводиться (не конвертується) з оцінки ECTS.

Оцінка ECTS не конвертується у традиційну оцінку. Оцінка ECTS не змінює традиційну оцінку, отриману до ранжування.

Методичне забезпечення :

- Силабус
- Тези для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття та на занятті
- Список рекомендованої літератури
- Матеріали для контролю знань, умінь і навичок студентів:
- Тести різних рівнів складності
- Ситуаційні задачі
- Перелік навчального обладнання :
тематичні таблиці;
бланки з аналізами, ЕКГ, УЗД.
- Комп'ютерні контролюючі програми
- Відеофільми
- Мультимедійні презентації.

Рекомендована література

Базова

1. Сакевич В.Д. Медичні маніпуляції та процедури в терапії: Навчальний посібник / В.Д. Сакевич, Ю.М. Казаков, Т.А. Трибрат.т. – Львів: "Магнолія 2006", 2023. - 253 с.
2. Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. Методологія алгоритмів виконання практичних навичок з основ медсестринства: Навчально-методичний посібник 1 частина. – Львів: "Магнолія 2006", 2022. – 156 с.
3. Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. Методологія алгоритмів виконання практичних навичок з основ медсестринства: Навчально-методичний посібник 2 частина. – Львів: "Магнолія 2006", 2022. – 176 с.
4. Трибрат Т.А., Сакевич В.Д., Шуть С.В..Методологія алгоритмів надання невідкладної допомоги в медсестринській практиці: навч.-метод. посіб. / – Львів: Видавництво "Магнолія 2006", 2022. – 160 с .
5. Медичні маніпуляції та процедури в терапії: Навчальний посібник / В.Д. Сакевич Ю.М. Казаков, Т.А. Трибрат // Львів: "Магнолія 2006", 2023. – 253 с.
6. Холтерівське моніторування ЕКГ у новонароджених: методичні можливості та клінічні переваги : посібник [для лікарів-інтернів і слухачів закладів (фак.) післядиплом. освіти МОЗ України] / Г.О. Соловйова, В.І. Похилько, С.М. Цвіренко ; УМСА (Полтава). - Львів : Видавець Марченко Т. В., 2020. - 105 с.

7. Основи ЕКГ / Д.Р. Хемптон, Д. Хемптон ; наук. ред. пер.: Н.М. Середюк ; пер. з англ. О. Скакуна = The ECG Made Easy / John Hampton, Joanna Hampton : двомов. вид.: укр., англ. - Пер. 9-го англ. вид. - К. : Медицина, 2020. - xiv, 232 с.

Допоміжна

1. Паліативно-хоспісна допомога: навчальний посібник / В.С. Тарасюк, Г.Б. Кучанська. — 2-е видання// К. : ВСВ “Медицина”, 2021. — 328с.
2. Збірник тестових завдань та ситуаційних задач з основ медсестринства: навч. посіб. / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. та ін.; ПДМУ. — Полтава: ТОВ «Фірма «Тех-сервіс», 2021. — 121 с.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційні ресурси вузівської бібліотеки.
2. Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки
 - електронний каталог бібліотеки;
 - інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники;
 - навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.
3. www.medinfo.com.ua (Медична пошукова система України)
4. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Розробники:

Світлана ШУТЬ, доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, кандидат медичних наук, доцент ЗВО.

Наталія ЧЕКАЛІНА, професор кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, доктор медичних наук, професор ЗВО.